

var vördnadsfulla besökare än medlemmar.

*

Harrod, Keynes något träaktiga biograf, reagerar mot en vanlig uppfattning att Bloomsbury var en grupp för inbördes beundran. Han betonar, säkerligen med rätta, att man kritiserade varandra inbördes med skärpa och att sammanhållningen inte hade något av sentimentalitet eller naiv över-skattning. Men denna sammanhållning var likväl en realitet. Bloomsbury bildade "en värld inom en värld", och misstanken, föraktet och överlägsenhetskänslan utåt hörde som alltid till de sammanhållande banden. Kretsen gav de anslutna kraft, stimulans, fostran och i någon mån reklam.

Med i dylika fall övliga reservationer kan sägas att Bloomsbury betecknade ett generationsskifte, i engelsk litteratur eller i varje fall var ett viktigt inslag i ett sådant skifte. En reaktion mot social och politisk litteratur, en renässans för det allmänmänniska, men inte någon våldsam och lidelsefull renässans — det är mycket av idyll och viktorianism kvar i Bloomsbury. Ett nytt skifte kommer då besattheten,

det onda samvetet, engagemanget, offret och sökandet i stor stil kommer på modet med författare som Auden, Spender, Isherwood och Graham Greene. Och det är helt i sin ordning då en av denna generations stora begåvningar, Spender, liknar Bloomsbury vid Boccaccios gestalter, som berättade utsökta historier medan pesten rasade i Florens.

HERBERT TINGSTEN.

(En föregående artikel var införd den 26/10)

10/10

Risk för skendemokrati

"DET BEHÖVS ordentliga tag i riktning mot en decentralisering för att vi inte omärkligt skall glida in i ett samhälle som helt är toppstyrt, styrt av ombudsmän och experter, förvaltningsambetsmän och en liten klick partipolitiker, en skendemokrati sådan som den ryska, där vederbörande i bästa fall kan säga att landet styres för folket men icke genom folket", skriver förre landshövdingen Malte Jacobsson i en liten förträfflig skrift, *Decentralisation och demokrati* (Tidens förlag, 3:50). Detta väckelserop mot byråkratisering är desto mera välkommet som författaren är gammal socialdemokrat och därför bör kunna vinna gehör — i stället för att misstänkliggöras — inom detta parti. Jacobsson påpekar att centralisering

och byråkratisering överallt är på marsch. Den kommunala självstyrelsen hotas av statens övervakning, partiernas och folkrörelsernas ledning "centraliseras till några toppfigurer i organisationen, och de många medlemmarna blir mer eller mindre passiva... Själva den demokratiska organisationen glider över i ett autokratiskt fåmansvälde."

Tyvärr är de anvisningar som ges för hejdandet av denna förhatliga utveckling föga utarbetade. Naturligtvis är vad man kan kalla en geografisk decentralisering av visst värde: att statliga verk och företag i större utsträckning förläggas till andra platser än Stockholm. Detsamma kan sägas om en begränsning av den statliga kontrollen över kommuner och andra lokala enheter och myndigheter. Men den väsentliga faran ligger uppenbarligen däri att makten inom skilda "samhällen" — staten, partierna, folkrörelserna — blir koncentrerad hos ett fåtal personer, som formellt är "förtroende-

män", i realiteten specialister med nära nog obegränsad bestämmanderätt över den relativt okunniga och ointresserade massan. För att denna förtuning av demokratin inte skall fortskrida krävs vida mer än geografisk decentralisering och stark kommunal självstyrelse. En huvudsak måste vara att hindra ökningen av statsherraväldet över huvud, ty det är till stor del statens växande makt som skapar behov av allt starkare enhetlighet och ledning även inom partier och andra folkliga organisationer.

HERBERT TINGSTEN